

0	3	5	7	10	13	19	25	36	48	55	62	69	75	85	90	92	93	95	96	97	99	100
0	2	4	6	8	10	15	20	30	40	45	50	55	60	70	80	85	90	92	94	96	98	100

MIELIPIDE

LUKIJALTA

Soklin avaamista ei voi enää viivyttää

Huoltovarmuusneuvosto antoi äskettäin kannanoton arktisten yhteyksien merkityksestä. Rovaniemen, Sodankylän ja Norjan läpi kulkevan Jäämeren radan arvioitiin parantavan Suomen huoltovarmuutta huomattavasti. Tämä lienee totta, koostuahan neuvosto vakuttavista asiantuntijoista.

Kannanottoa voi kiittää ja kannattaa monesta syystä. Barentsin monipuoliset mahdollisuudet tulee Suomen hyödyntää ja huoltovalmius turvata. Tässä erilaiset Barentsin alueen yhteydet ovat tärkeitä.

Soklin kaivosta ja joskus ehkä toteutuvaa Jäämeren rataa koskevassa osuudessa näkyi kuitenkin tietämättömyys Yara-yhtiön tilanteesta. Yaran edustajan mukaan kaivoksen fosfaatti vietäisiin yhtiön tehtaille etelään. Jos Yaran pitäisi odotella rataa, se todennäköisesti valitsisi kaivoksen paikaksi Kanadan. Jäämeren rata ei ehkä palvele seuraavaakaan kaivosoikeuden haltijaa.

Yära on uhrannut kymmeniä miljoonia selvityksiin, suunnitelmiin ja lupiin. Kellosekä–Sokli-rata on näissä prosesseissa hyväksytty ja suunnitelm

maakuntakaavaa myöten ovat olemassa.

Odottelu tarkoittaisi pitkää lupakierrosta sen sijaan, että nyky suunnitelmilla Soklin rakentaminen voisi alkaa ensi vuonna. Yaralle Jäämeren rata on ajallisesti liian kaukana eikä pohjoinen suunta kiinnosta.

Liikennevirasto selvitti pohjoisen kaivosteollisuuden kuljetustarpeita viime vuonna. Jäämeren rata ei saanut kannatusta, sillä se on erittäin kallis ratkaisu. Mikäli valtio osallistuu Kellosekä–Sokli-rataan, kaivoksen rakentaminen voisi alkaa pian ja se voisi toimia suurella volyymillä useita vuo-

sikymmeniä.

Yhteyksien toteutumista, Suomen osallistumista Barentsin alueen kasvuun ja huoltovarmuutta palvelevat parhaiten sellaiset Lapin suurhankkeet, jotka kehittävät elinkeinoelämääme nyt ja tulevaisuudessa. Paras tuki Jäämeren radalle olisikin Soklin ajallisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisen liikenneyhteyden tukeminen. Lisäksi EU määrittelee fosforin potentiaalisesti kriittiseksi mineraaliksi, ja Sokli olisi toinen fosforikaivos koko Länsi-Euroopassa.

Huoltovarmuusneuvoston tulisi edistää sellaisten realis-

tisten hankkeiden toteutumista, joista kansantalous hyöttyy ja jotka tukevat huoltovarmuutta.

Mauri Aarveaara
kunnanjohtaja
Savukoski
Tuula Kuvaja
kaupunginjohtaja vs.
Kemijärvi
Erkki Parkkinen
kunnanjohtaja
Pelkosenniemi
Kirsi Kangas
kunnanjohtaja vs.
Salla
Aila Ryhänen
kehittämis-
päällikkö
Itä-Lapin kuntayhtymä

Näin on

”Puhtaat vedet ovat maaseudun voimavara” (MT 25.6). Täyttä asiaa.

Kaivoksen varjosta

Miten on?

Onko tosiaan niin, että väistyvä maatalousministeri on aina parempi kuin uusi? Kultaako aika muistot, vai meneekö kehitys väärrään suuntaan?

Pietari P.

Pienikö savustaa?

Miten huomattavasti pienempi Valio savustaa kansainvälisen suuryritys Arlan?

Likaista peliä

Tuomio tuli. Valion toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja sekä MTK:n puheenjohtaja tekkää omat johtopäätökset.

Toistaiseksi valiolainen tuottaja ja MTK:n jäsen

Jälkitilin verran sakkoa tilaa kohti. Aika paljon.

Jotkut mokasi, kaikki maksaa

Älkää syyttäkö Valioa maidon tuottajahinnasta. Osuuskunnathan sen hinnan maksavat.

Lattee

Varis häätää

Nokkivatko naakat rehupaa-leja? Suosikaa variksia. Pesivä varispari häätää reviiрилtään naakat, harakat, korpit ja lokit, ja paalit säilyvät priimakunnossa.

Eroon ongelmasta

Evira

Yliskamarin työt ne vaan jaksa kiusata uusilla säännöillä tilanjatkajia.

Aku ankka taas käteen

Vaihtoehto

Kyllä tarttisi keksiä muu ”tavaramerkki” kuin avioliitto erilaisille parisuhteille. Eri asia mitä sitten ovat oikeutettuja tekemään.

Ei nimirouvosta

Järkipuhetta

Nyt on puheissa järkeä. Fennoivoiman lupa ilman muuta Loviisan lisäyksiköille.

Ei nimimerkkiä

Sotesta

Isot rahat kun pyörii, niin joku aina vetää välistä. Isot kokonaisuudet karsi pienet pois. Jos tehottomuus/turha byrokratia poistuu, positiivista.

KM

Lypsy paljastaa

Mietipä: Ei lehmät lypsäisi mitään, jos ne voisivat parsinavetassa huonosti.

Anteeksi vaan

Ei koiraveroa

Koiraverossa ei ole mitään järkeä. Kissatkin verolle? Eivät ole edes tuotantoeläimiä.

Rosvousta

Ajatusleikkiä rajalla

Olettakaamme, että meidän pääministerimme Alexander Stubb olisi Venäjän presidentti Putinin tilalla, Venäjän johtajana.

Kuinkahan Stubbin naama venähtäisi, kun Naton joukot alkaisivat pystyttää valtavia tukikohtiaan Suomen ja Venäjän 1300 kilometrin pituiselle rajalle?

Herää kysymys, mahtaisikohan Alexanderin kuuluisa hymy hytyä, vai sanoisiko hän vain, että tervetuloa Naton poljaat?

Antti Esala
Honkajoki
kunnanvaltuutettu (kesk.)

Jätevesiremontit etenevät hitaasti. Kuvassa tehdään kaivuutöitä viemäriosuuskuntaan liittyvän talon pihalla.

masti lähteneet, kiinteistöt menettämässä arvonsa ja autiotumiskehityksen ennakoidaan jatkuvan edelleen seuraavien 20–30 vuoden aikana?

Miksi tällaisia ylellisyys-hankkeita ei toteutettu valtion toimesta jo vuosikymmeniä sit-

ten, kun oli parempi työllisyys-tilanne sekä väestön huoltosuhde ja olisi riittänyt enemmän käyttäjiä näillä alueilla?

Lisäksi jätevesiremonttien peräilyinen tarve on elykeskusten mukaan täysin kartoittamatta. Ei pidä tuhlat

turhiin suunnittelukustannuksiin ja kalliisiin remontteihin ilman, että valtio myöntää tarvittaessa edullisia ja hyvin pitkäaikaisia valtion takaamia lainoja asukkaille investointien toteuttamiseen.

Mutta koska poliittinen tahto

rahoitukselle puuttuu, toimikoon jokainen asiassa lähinnä omien taloudellisten resurssiensa eikä ylhäältä tulevien määräysten mukaan.

Heikki Vanha-Juhe
maaseutuyrittäjä
Punkalaidun

Työ valuu halpamaihin

Professori Markku Ojanen kirjoitti (MT 23.6.) asiantuntevasti Suomen tukalasta tilanteesta kolmantena taloudellisena taantumavuonna. Yritykset kohentavat tulostaan vähentämällä työvoimaa samalla, kun työ valuu kilpailukykyisiin halpamaihin.

Ehkä ensin Viroon, sitten vaikkapa Kiinaan, Intiaan tai Vietnamiin.

Hintakilpailukykyimme ei ole kunnossa viennissä. Tuotteemme maksavat liikaa. Me emme voi enää devalvoida. Lisäksi työmarkkinoilla ei käytännössä ole juuri joustoja, periaatteessa kyllä.

Luova tuho kaataa kannattamattomia firmoja ja tekee tilaa kannattaville, mutta tuskastuttavan hitaasti. Sopeutusta olisi tehtävä nopeammin. Muutoin

Puun myyntitulon verotus

Tapio Laiho puuttui oikeaan asiaan kirjoituksessaan (MT 16.6.). Tilannehan on todella niin nurinkuri-nen, että puunmyyntinkin on saatu marginaaliverotus.

Eli mitä isomman leimikon myyt, sitä korkeamman verotuksen piiriin joudut. Juhlapuheissa kyllä vaaditaan tilakokojen suurentamista perusteena suuremmat yhtenäiset hakuut.

Ainoa keino puunmyyjällä on pilkkoa hakkuut tai ainakin ajoittana ne niin, että maksustakaan eivät tilannetta paranna.

MTK:n päättävissä elimissä metsänomistajien edustus jää vähemmistöön, vaikka kaavaluissa on, että metsänomistajia järjestön jäsenistöstä olisi enemmistö.

kaivannut metsänomistajille jonkinlaista edunvalvontajärjestöä, mutta sellaista ei ole syntynyt. Tulevat muutoksetkaan eivät tilannetta paranna.

MTK:n päättävissä elimissä metsänomistajien edustus jää vähemmistöön, vaikka kaavaluissa on, että metsänomistajia järjestön jäsenistöstä olisi enemmistö.

Tapio Viljanen
Kangasniemi, Luusniemi

VIERASKOLUMNI

Iltapäiväkuurojen salaisuus

Me ymmärrämme kyllä metsän tärkeyden rahan ja hyvinvoinnin tuojana, mutta metsän merkitystä luonnon kokonais-talouden kannalta on jo paljon vaikeampi hahmottaa.

Metsät tuottavat happya, sitovat hiilidioksidia, tarjoavat suojaa ja virkistystä. Maailman mittakaavassa metsät ovat miljoonien lajien monimuotoisuuden perusta. Ihmisen taloudelle yhtä tärkeätä kuin puun tuotto on metsien toiminta sateiden tasaajina.

Jo koulussa olemme oppineet veden kierron: vesi haihtuu merestä, kulkee ilmassa tuulen ajamana manteren päälle, sataa alas ja virtaa joissa takaisin mereen. Se on kuitenkin melkoinen yksinkertaistus, joka unohtaa kasvien merkityksen.

Meille sateet tulevat pääosin Atlantilla syntyvien matalapai-neiden tuomina.

Pilvet pudottavat suurimman osan vedestään jo ensimmäisen satojen kilometrien matkalla ja mantereitten sisäosiin vesi kulkeutuu osaksi toisella tavalla.

Siinä olennaisena tekijänä ovat metsät.

Aurinko lämmittää maan pintaa suunnilleen teholla tuhat wattia per neliometri. Jos kasvin lehti toimisi kuin eloton kappale, se kuumenisi noin 80 asteeseen. Siksi kasvien pitää jäähdyttää lehtiään.

Yhden vesilitran haihdut-tamiseen kuluu energiaa 2,43 megajoulea (580 kilokaloria). Jotta lehtien lämpötila pysyisi kohtuullisena, kasvit haihdut-tavat vettä noin kuusi litraa 12-tuntisen päivän kuluessa. Kuusi litraa neljometriltä merkitsee, että hehtaarilta haihtuu yhtenä päivänä 60 ton-nia ja neliokilometriltä 6000 tonnia vettä. Vuodessa kasvit haihduttavat 32 000 miljardia tonnia eli 32 000 kuutiokilo-metriä vettä – puoliosta kertaa Itämeren vesimäärä!

Kasvi ei tarvitse tuollaisia vesimääriä yhteyttämiseen, vaan suurin osa aurinkoisen päivän vedenotosta kuluu siis lehtien jäähdyttämiseen.

Kasveista haihtunut vesi

VERKOSSA SANOTTUA

Voit kommentoida juttua osoitteessa facebook.com/maaseuduntulevaisuus.fi tai maaseuduntulevaisuus.fi

Vilpitön uhri vai aiheesta rangaistu?

Markkinaoikeus määräsi Kilpailu- ja kuluttajaviran-taan (KKV) hake-muksesta Valiolle 70 miljoonan seuraamusmaksun maidon hinnoittelun vuoksi. Aihe jakoi MT:n verkkosivuilla kommentoijia kutsuile leiriin.

Wituksmän pitää oikeuden päätöstä vääränä.

”Nimenomaan laajoja kauaskantoisia ja edes yksinker-taisia asioita ei KKV kykene edes sisäistämään. Päätöksen seurauksena hintatasa nousi jo 30 prosenttia... reilu vuosi sitten! Tuontitavaran kilpai-lukyky parani aivan oleelli-esti! Valion markkinaosuus kulutusmaitomarkkinoilta on supistunut rajusti – minkähän takia?”

Suomalaiset syö kohta Eurooppaa kiertävät dump-pauserät ja ne vähäset Valion tuotteet kohta tätä menoa syö venäläinen eliitti.

70 000 000 euroa tekee muu-

ten lähes 4 senttiä / maitolitra eli nykypäivän isommilla tiloi-la 30 000 euroa jäät saamatta.”

Bönder on toista mieltä.

”Valion toiminta vaikutti epäedullisesti myös kotimaisiin pienempiin mejereihin ja niiden tuottajiin, esim. Satamaito. Mutta sehän oli pelin tarkoitus-

kin, eli kilpailijat pois markki-noilta ja sitten hinnannosto.” Maalainen mielellään pitää päätöksestä hyötynään Arlaa suurena pelurina, joka ei oikeu-den apua kaipaa.

”Oletan, että meidän maidontuottajilla ei ole sija

nousee lämpimän ilman muka-na ylöspäin vesihöyrynä.

Puista vapautuneet pien-hiukkaset ja orgaaniset aineet toimivat sadepisaroiden kasvuytiminä, kun ilma nous- tessaan jäähtyy. Aamupäivällä haihtunut vesi sataa illalla tai yöllä takaisin maahan.

Manteren ylle syntyy nousevia ilmavirtauksia, jotka käynnistävät merituulen. Se tuo lisää kosteutta metsän ylle ja painaa pilviä sisämaahan päin. Näin sadekuurot vaelta-vat kohti manteren sisäosia.

Kaukana sisämaassa satava vesi ei olekaan enää merestä haihtunutta vaan puiden haihduttamaa vettä. Brasilian tai Kongon takamaille saapu-nut sadevesi on ehtinyt sataa ja haihtua kymmenkunta kertaa matkallaan Atlantilta jokilait-voille.

Jos metsät ulottuvat ranni-kolle asti, tämä metsän, pilvien ja tuulen systeemi luo pum-pun, joka kuljettaa vettä kauas sisämaahan. Jos rannikon metsät on hävitetty, pumppu ei toimi. Pohjois-Afrikan tai Australian sisämaiden muuttuminen savannimaisista metsistä aavikoiksi voi aivan hyvin johtua siitä, että ihminen hävitti rannikkoiden metsät.

Teorian kehittäjät, venäläiset A. M. Makarieva ja V. G. Gorshkov, varoittavat, että samoin voi käydä – tai on jo käymässä – Pohjois- ja Etelä-Amerikassa, Aasiassa ja keskisessä Afri-kassa, missä rannikkometsät häviävät yhä kiihtyvällä nopeudella. Ilmasto muuttuu kuivemmaksi ja sisämaat voivat suorastaan aavikoitua. Ran-nikkometsien suojalussa ei ole kyse pelkästään lajien suojelusta, vaan myös ihmisen omien elinehtojen turvaamisesta.

Eipä sitä heti tule ajatelleek-si, että kesäiset iltapäiväkuurot ovat seurausta kasvien tarpees-ta jäähdyttää lehtiään!

SEPPÖ VUOKKO
on luontokirjailija Savitaipaleelta.

HENRIK SCHÄFER